

Студент 2 курсу
фінансового факультету ХНЕУ

СПЕЦИФІКА БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ У РИНКОВІЙ СИСТЕМІ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Анотація. Розглянуто особливості та специфіку бізнес-планування на сучасних підприємствах, визначено основні функції та зміст бізнес-плану.

Аннотация. Рассмотрены особенности и специфика бизнес-планирования на современных предприятиях, определены основные функции и содержание бизнес-плана.

Annotation. In the article features and specificity of business planning at the modern enterprises are considered, the basic functions and the business plan content are specified.

Ключові слова: бізнес-план, підприємство, ринкова система господарювання, стратегія, управління підприємством.

Сьогодні ринкова система господарювання України характеризується певним рівнем невизначеності і ризику, тож постає проблема створення бізнес-плану підприємства, який би задовольняв сучасні економічні умови. За умов ринкової системи господарювання жодне підприємство не може працювати прибутково без ретельно підготовленого плану. Досвід організації підприємництва свідчить, що планування діяльності організації набуває дедалі більшого значення у зв'язку зі швидкими змінами в середовищі функціонування підприємства [1].

Дослідженням проблем ефективного бізнес-планування в економічній літературі займалися відомі вітчизняні науковці: Колеснікова Н. А., Миронова А. Д., Попов В. М., Черняк В. З., Давиденко І. В., Горемикін В. А., Богомолів А. Ю. та ін.

Метою даного дослідження є теоретичне обґрунтування та розробка практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності бізнес-планування в сучасних умовах господарювання підприємств.

В економічній літературі бізнес-план розглядають у кількох аспектах. На думку автора, найбільш повне визначення бізнес-плану таке: бізнес-план – це письмовий документ, у якому викладено суть підприємницької ідеї, шляхи й засоби її реалізації, охарактеризовано ринкові, виробничі, організаційні та фінансові аспекти майбутнього бізнесу й особливості управління ним [2].

В умовах ринкової економіки бізнес-план є робочим інструментом, який використовується у всіх галузях підприємництва. Бізнес-план описує процес функціонування фірми, показує, яким чином її керівники мають намір досягти своєї мети, насамперед, підвищення прибутковості роботи. Бізнес-план не є сталим документом: він систематично поновлюється, до нього вносяться зміни, обумовлені змінами, що відбуваються всередині фірми, змінами на ринку, в економіці в цілому. Для того щоб бізнес-план був прийнятий, він має бути забезпечений необхідними фінансовими ресурсами. При пошуді партнерів, інвесторів і кредиторів добре виконаний та оформлений бізнес-план є найкращою візитною карткою підприємця: стає можливою стандартизація процесу ознайомлення з підприємством, що дає змогу зекономити час і впорядкувати контакти. Бізнес-план у ринковій системі господарювання виконує дві найважливіші функції [3]:

- 1) зовнішню – ознайомлення різних представників ділового світу з суттю та основними аспектами реалізації конкретної підприємницької ідеї; зазвичай спрямоване на вдале співробітництво з партнерами та інвесторами;
- 2) внутрішню – опрацювання механізму самоорганізації, створення стратегічного планування та оперативного управління діяльністю підприємства, контролювання й оцінювання діяльності підприємства.

Специфіка бізнес-плану полягає в тому, що це комплексний документ, який відображає всі основні аспекти підприємницького проекту. У ньому розглядається широке коло проблем, на які може натрапити підприємець, і визначаються способи розв'язання цих проблем.

Принципи управління за допомогою бізнес-плану передбачають необхідність урахування у процесі розробки багатьох специфічних факторів, що впливають на зміст бізнес-плану. Серед них можна виокремити такі: стан зовнішнього середовища підприємства; масштаб бізнесу; кількість бізнес-ліній; характеристики продукції (споживчий або інвестиційний товар, традиційний або інноваційний продукт); джерела фінансування (власний, позичковий, пайовий капітал, змішане фінансування); специфічні галузеві особливості.

Узагальнюючи вітчизняний та зарубіжний науковий досвід, можна зробити висновок, що успіх бізнес-плану в умовах ринкового господарства залежить від наявної інформації щодо потенційних споживачів, конкурентів, вивчення можливих ризиків та чітких розрахунків щодо майбутньої діяльності підприємства.

Наук. керівн. Мельник В. І.

Література: 1. Штефан Л. К. Бізнес-план як складова функціонування підприємства / Штефан Л. К., Кошелева В. І. // Персонал. – 2007. – № 10. – С. 21–24. 2. Бізнес-план: технологія розробки та обґрунтування : навч. посібн. / С. Ф. Покропивний, С. М. Соболев, Г. О. Швиданенко та ін. – 2-ге вид., допов. – К. : ХНЕУ, 2002. – 379 с. 3. Бойчик І. М. Економіка підприємства / Бойчик

